

# WYTYCZNE PRZEPROWADZANIA EGZAMINU PRAKTYCZNEGO W ZAKRESIE OBSŁUGI ŻURAWIE WIEŻOWE I SZYBKOMONTUJĄCE

Wytyczne określają zasady przeprowadzania części praktycznej egzaminu na obsługę urządzeń transportu bliskiego (UTB). Zadaniem wytycznych jest ujednoczenie postępowania oraz usystematyzowanie zagadnień określonych w „Szczegółowej tematyce egzaminacyjnej dla osób ubiegających się o uzyskanie zaświadczenia kwalifikacyjnego/certyfikatu do obsługi” udostępnionej na stronie internetowej Urzędu Dozoru Technicznego zgodnie z § 3 ust.5 rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 21 maja 2019 r. w sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych (Dz. U. 2019, poz. 1008).

Dokument do obligatoryjnego stosowania

Zaakceptowane przez  
Dyrektora DT

Miejsce egzaminu praktycznego powinno być zabezpieczone przed dostępem osób postronnych, dostosowane przez wnioskodawcę do wymagań zawartych w poniższym dokumencie. W uzasadnionych sytuacjach potwierdzonych stanem faktycznym, w przypadku braku możliwości przygotowania miejsca egzaminu zgodnie z wytycznymi, za zgodą komisji należy dostosować miejsce w sposób umożliwiający wykonanie wszystkich niezbędnych czynności (manewrów) określonych w wytycznych z zachowaniem nie mniejszego poziomu trudności. Nieprzygotowanie miejsca egzaminu w sposób umożliwiający przeprowadzenie egzaminu lub w przypadku braku możliwości przeprowadzenia egzaminu w sposób bezpieczny, skutkować będzie odstąpieniem komisji egzaminacyjnej od przeprowadzenia części praktycznej egzaminu oraz zakończeniem postępowania wynikiem NEGATYWNYM.

Dodatkowo należy zapewnić komisji egzaminacyjnej dostęp do *aktualnego protokołu i decyzji zezwalającej na eksploatację* przygotowanego urządzenia, *instrukcji obsługi, dziennika konserwacji* oraz zapewnić obecność obsługującego posiadającego zaświadczenie kwalifikacyjne do obsługi przedmiotowego urządzenia, którego dotyczy wniosek. Przez pojęcie „*przygotowanie urządzenia*” do egzaminu rozumie się również zapewnienie odpowiednich elementów urządzeń służących do przemieszczania ładunku. Niespełnienie powyższych wymagań skutkować będzie odstąpieniem komisji egzaminacyjnej od przeprowadzenia części praktycznej egzaminu oraz zakończeniem postępowania wynikiem NEGATYWNYM.

Część praktyczną egzaminu uznaje się za zakończoną pozytywnie po uzyskaniu pozytywnego wyniku z obu części składowych:

**Części pierwszej** - polegającej na zaprezentowaniu na urządzeniu lub przy nim w sposób bezpieczny jednej czynności z zakresu **obsługi technicznej codziennej (OTC)** wskazanej przez komisję, zgodnej z typem urządzenia. Czynność ta nie może wykraczać poza zakres określony w instrukcji eksploatacji w zakresie obsługi. Nie dopuszcza się możliwości poprawy czynności z OTC. Niezaliczenie OTC kończy część praktyczną egzaminu wynikiem negatywnym.

**Części drugiej** - obejmującej wykonanie **zadania praktycznego**, podczas którego komisja egzaminacyjna ocenia prawidłowość wykonywanych manewrów i czynności związanych z praktyczną obsługą urządzenia. Nie wykonanie zadania praktycznego kończy część praktyczną egzaminu wynikiem negatywnym.

**Ważne.** Wystąpienie, w czasie realizacji **części drugiej** (zadania praktycznego), drugi raz tej samej lub drugiej nieprawidłowości/uchybień, kończy część praktyczną egzaminu wynikiem negatywnym. Nie dopuszcza się kontynuowania egzaminu w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości mającej bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo lub uniemożliwiającej bezpieczne wykonanie zadania. Doprowadzenie przez egzaminowanego do sytuacji potencjalnie niebezpiecznej, uszkodzenia (np.: ładunku, urządzenia), wypadku stanowi podstawę do natychmiastowego przerwania egzaminu praktycznego i zakończenia postępowania wynikiem NEGATYWNYM.

## 1 - Część pierwsza – OTC:

1. Sprawdzenie dokumentacji pod kątem możliwości eksploatacji urządzenia.
2. Sprawdzenie zgodności oznakowania urządzenia, omówienie znaczenia wskazanych piktogramów i oznakowania.
3. Ocena stanu haka i zblocza hakowego.
4. Ocena stanu cięgna nośnego.
5. Sprawdzenie prawidłowości działania wyłącznika krańcowego mechanizmu podnoszenia w kierunku góra.
6. Sprawdzenie prawidłowości działania wyłącznika krańcowego mechanizmu podnoszenia w kierunku dół.
7. Sprawdzenie prawidłowości działania wyłączników krańcowych mechanizmu jazdy wozzaka.

8. Sprawdzenie prawidłowości działania wyłącznika krańcowego mechanizmu zmiany wsięgu żurawia z wychylnym wsięgnikiem – wsięg minimalny.
9. Sprawdzenie prawidłowości działania wyłącznika krańcowego mechanizmu zmiany wsięgu żurawia z wychylnym wsięgnikiem – wsięg maksymalny.
10. Sprawdzenie prawidłowości działania kleszczy przeciwwiatrowych.
11. Sprawdzenie prawidłowości połączeń konstrukcji.
12. Sprawdzenie poprawności posadowienia.
13. Sprawdzenie poprawności rozstawienia urządzenia.
14. Sprawdzenie prawidłowości działania wyłączników krańcowych jazdy żurawia.
15. Sprawdzenie prawidłowości działania urządzeń sterowniczych oraz wyłącznika awaryjnego STOP.
16. Sprawdzenie innego wskazanego urządzenia zabezpieczającego.
17. Przeprowadzenie próby hamulca mechanizmu podnoszenia przy użyciu transportowanego ładunku.
18. Przeprowadzenie próby hamulca mechanizmu zmiany wsięgu przy użyciu transportowanego ładunku.
19. Przeprowadzenie czynności związanych z zwolnieniem hamulca mechanizmu obrotu do pozycji wolno wiatrowej (na chorągiewkę).
20. Przeprowadzenie próby działania blokady „zerowej”.
21. Wykonanie innej czynności wynikającej z instrukcji eksploatacji przedmiotowego urządzenia.

Część pierwszą uznaje się za zakończoną negatywnie gdy czynność określona przez komisję nie zostanie wykonana lub zostanie wykonana niepoprawnie.

## 2 - Część druga:

Zadanie polega na przetransportowaniu ładunku pomiędzy punktami A>>B>>C>>A z wykorzystaniem wszystkich mechanizmów urządzenia i zmiennych prędkości z zachowaniem bezpiecznych odległości od otoczenia i obejmuje:

1. Podjęcie ładunku w punkcie startowym **Pole odkładcze A**.
2. Transport ładunku przez **Bramkę nr 1** na wysokości nieprzekraczającej wysokości bramki.
3. Postawienie ładunku w punkcie pośrednim **Pole odkładcze B**.
4. Podjęcie i przeniesienie ładunku przez **Bramkę nr 2** na wysokości nieprzekraczającej wysokości bramki.
5. Postawienie ładunku w punkcie końcowym **Pole odkładcze C**.
6. Powrót oraz odłożenie ładunku do punktu startowego **Pole odkładcze A**.

## Lista nieprawidłowości/uchybień:

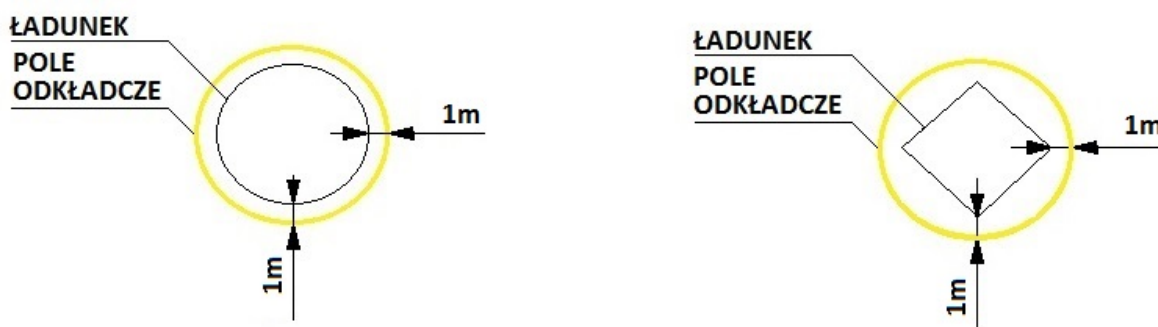
1. Brak możliwości przeprowadzenia egzaminu zgodnie z wytycznymi i/lub brak warunków dla bezpiecznego przeprowadzenia egzaminu z przyczyn leżących po stronie wnioskującego.
2. Niezastosowanie lub niewłaściwe zastosowanie wymaganych środków ochrony indywidualnej.
3. Niewykonanie lub tylko częściowe wykonanie zadania praktycznego.
4. Doprowadzenie przez egzaminowanego do sytuacji potencjalnie niebezpiecznej, uszkodzenia (ładunku, urządzenia, elementów otoczenia), wypadku.
5. Uderzenie ładunkiem o przeszkodę.
6. Stworzenie, podczas transportu ładunku, bezpośredniego zagrożenia dla osób postronnych.
7. Niewłaściwe odłożenie ładunku na polu odkładczym.
8. Wykonanie czynności niezgodnie z postanowieniami instrukcji obsługi i/lub przepisami bhp.
9. Niewłaściwe zabezpieczenie urządzenia w pozycji kończącej pracę.
10. Nieznajomość układu sterowania urządzeniem (np. wykonywanie ruchów mechanizmów w sposób niekontrolowany, błędny).
11. Brak płynności wykonywanych ruchów.

12. Niezachowanie prawidłowej pozycji transportowej.
13. Brak obserwacji otoczenia w czasie przeprowadzania części praktycznej egzaminu.
14. Ukośne ustawienie cięgien nośnych przed podniesieniem ładunku.
15. Przeciąganie ładunku podczas jego transportu.
16. Nie wygaszenie wahania ładunku do stopnia umożliwiającego jego bezpieczny transport i/lub odłożenie.
17. Niewłaściwe poruszanie się egzaminowanego względem transportowanego ładunku.
18. Ładunek dotknie podłoża w innym miejscu niż punkty A, B lub C.
19. Transport ładunku na wysokości przekraczającej wysokość zdefiniowaną przez wysokość bramki.

### Sposób przygotowania miejsca części praktycznej egzaminu:

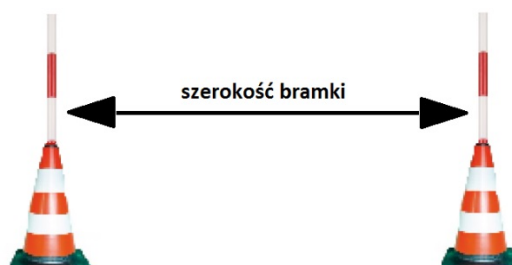
Do egzaminu należy przygotować trzy pola odkładcze wg rys. 1, dwie bramki wg rys. 2 znajdujące się w odległościach pokrywających się z polem pracy UTB wg rys. 3, oraz ładunek o masie nieprzekraczającej 50% udźwigu urządzenia na maksymalnym wysięgu.

**Pole odkładcze** - krawędzie naniesione na podłożu (kredą, farbą, sprayem, taśmą itp.) wokół ładunku w punktach odkładczych; wskazane krawędzie (kolor żółty na rysunkach) należy nanieść na podłożu przed rozpoczęciem egzaminu praktycznego wg poniższych przykładów:

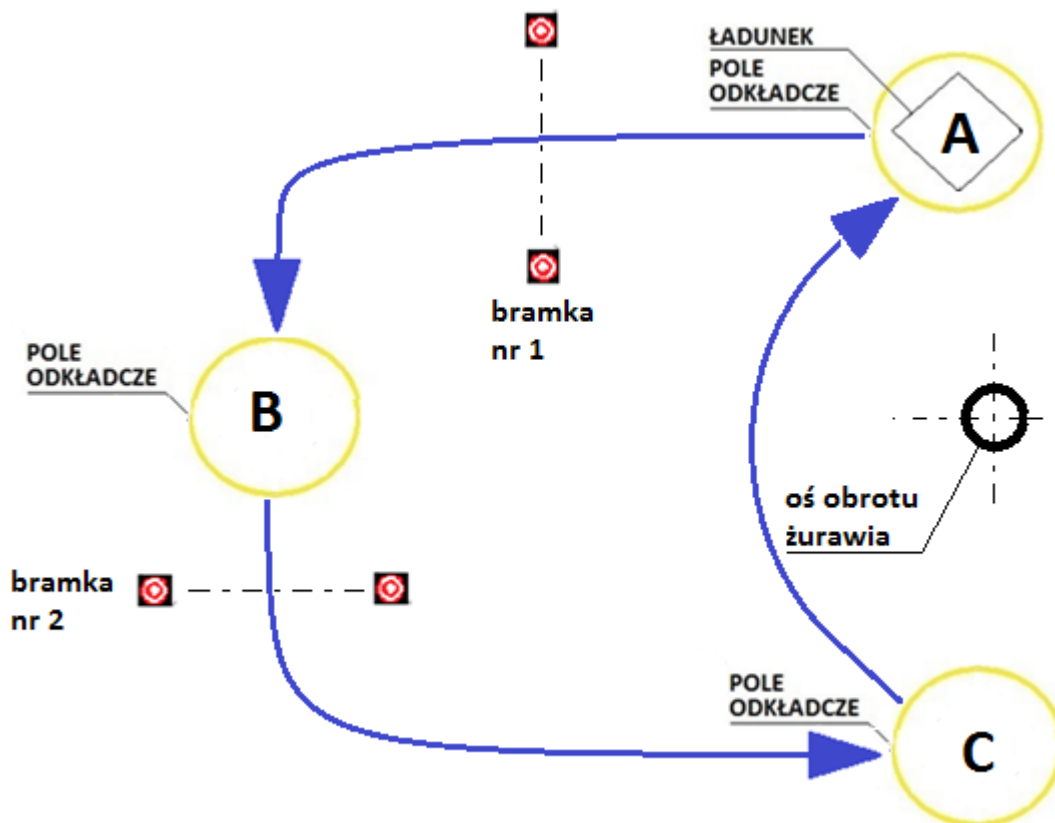


Rys. 1. Przykłady pól odkładczych A, B, C

**Bramka** – przestrzeń definiowana przez dwa elementy (np. pacholki, tyczki, palety) między którymi należy przenieść ładunek na wysokości nie wyższej niż wysokość elementów definiujących bramkę. Szerokość bramki nie powinna przekraczać największego wymiaru poziomego ładunku powiększonego o 1 m :



Rys. 2. Przykład bramki



Rys. 3. Przykład konfiguracji trasy transportowej